

Կ-542¹³-31.03.2020-ՏՀ-011

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«ՀՈՂԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ
ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողության մասին» 2008 թվականի ապրիլի 8-ի ՀՕ-36-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «1) հողօգտագործման ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինը (այսուհետ՝ տեսչական մարմին)»:

Հոդված 2. Օրենքի 5-րդ հոդվածի՝

1. 1-ին մասում և օրենքի ամբողջ տեքստում «պետական լիազոր» բառերը փոխարինել «տեսչական» բառով:

2. 1-ին մասի 3-րդ կետում «(Երևան քաղաքում՝ քաղաքապետի)» բառերը փոխարինել «և տեղական ինքնակառավարման մարմինների» բառերով:

3. 1-ին մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 5-րդ կետով «5) գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների կատարման նկատմամբ»:

Հոդված 3. Օրենքի 6-րդ հոդվածում

1. 1-ին մասի 1-ին կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «1) ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումները.»:

2. 3-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ «3. Ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումներ են համարվում տեսչական մարմնի կողմից տարածքային կառավարման կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններում սույն օրենքի 7-րդ հոդվածով սահմանված կարգով իրականացվող ստուգումները.»:

Հոդված 4. Օրենքի 7-րդ հոդվածը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝

«Հոդված 7. Ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումների իրականացման կարգը

1. Ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումներն անցկացվում են տեսչական մարմնի ղեկավարի կողմից ներկայացրած տեսչական մարմնի կառավարման խորհրդի կողմից հաստատված ստուգումների տարեկան ծրագրին համապատասխան:

2. Ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումները յուրաքանչյուր մարզպետի աշխատակազմում կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնում կարող են իրականացվել տարվա ընթացքում մեկ անգամ:

3. Ստուգումն սկսվելուց առնվազն երեք աշխատանքային օր առաջ այդ մասին ծանուցվում են մարզպետը կամ համայնքի ղեկավարը (Երևանի քաղաքապետը): Ծանուցագրում նշվում են ստուգման ժամկետները, ստուգումն իրականացնող անձանց տվյալները և ստուգման ենթակա հարցերի շրջանակը՝ սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան:

4. Ստուգման ժամկետը կարող է սահմանվել ոչ ավելի, քան տասն աշխատանքային օր: Լրացուցիչ ուսումնասիրությունների անհրաժեշտության պարագայում ստուգումն իրականացնող անձանց զեկուցագրի հիման վրա տեսչական մարմնի ղեկավարը կարող է հրամանով երկարաձգել ստուգման ժամկետը մինչև հինգ աշխատանքային օրով՝ այդ մասին իրազեկելով մարզպետին կամ համայնքի ղեկավարին (Երևանի քաղաքապետին):

5. Ստուգման արդյունքում խախտումներ չհայտնաբերելու կամ վարչական պատասխանատվության չհանգեցնող թերություններ հայտնաբերելու դեպքում կազմվում է տեղեկանք՝ երկու օրինակից, որում արձանագրվում են տեղեկանքը կազմելու ամսաթիվն ու տեղը, ստուգող և ստուգվող մարմինները, ստուգման հիմքերը, ստուգումն իրականացնող անձանց տվյալները, ստուգման նպատակը, ժամկետը, ստուգման արդյունքները:

6. Կախված ստուգման արդյունքներից՝ տեղեկանքը պետք է նաև պարունակի՝

1) խախտում կամ թերություն չհայտնաբերելու դեպքում՝ եզրակացություն այդ մասին.

2) վարչական պատասխանատվության չհանգեցնող թերություններ հայտնաբերելու դեպքում՝ ցուցումներ դրանք վերացնելու մասին:

7. Ստուգման արդյունքում խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում կազմվում է ակտ՝ 2 օրինակից, որը, սույն հոդվածի 5-րդ մասում նշված տեղեկություններից բացի, պետք է պարունակի արձանագրված խախտումների նկարագրությունը (իրավական նորմերը, որոնց պահանջները չեն կատարվել՝ համապատասխան հղումներով, խախտումների պատճառները, ժամանակը, բնույթը), պատասխանատվության կիրառման համապատասխան իրավական նորմերը, ակտի օրինակների քանակը և հերթական համարը:

8. Ինչպես տեղեկանքը, այնպես էլ կազմված ակտն ստուգումն ավարտվելուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, ներկայացվում են մարզպետին կամ համայնքի ղեկավարին (Երևանի քաղաքապետին):

9. Մարզպետը կամ համայնքի ղեկավարը (Երևանի քաղաքապետը) տեղեկանքը կամ ակտն ստանալուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, ստորագրում է այն: Ակտի հետ անհամաձայնության դեպքում համապատասխան հիմնավորումները հատուկ կարծիքի տեսքով կցվում են ակտին՝ այդ մասին համապատասխան գրառում կատարելով ակտում:

10. Ստորագրված տեղեկանքի կամ ակտի մեկ օրինակը մնում է մարզպետի կամ համայնքի ղեկավարի (Երևանի քաղաքապետի) մոտ, մյուս օրինակը հանձնվում է տեսչական մարմնի ղեկավարին:

11. Տեղեկանքը տեսչական մարմնի ղեկավարի կողմից ընդունվում է ի գիտություն:

12. Ակտն ստանալուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, տեսչական մարմնի ղեկավարը կայացնում է որոշում՝

1) ստուգման ակտում արձանագրված խախտումների վերացման նպատակով մարզպետներին կամ համայնքների ղեկավարներին (Երևանի քաղաքապետին) պարտադիր կատարման ենթակա ցուցումներ տալու մասին՝ նշելով խախտումը վերացնելու ժամկետները և ցուցումները չկատարելու իրավական հետևանքները.

2) խախտում կատարած մարզպետի կամ համայնքի ղեկավարի (Երևանի քաղաքապետի) նկատմամբ վարչական տույժեր կիրառելու վերաբերյալ.

3) խախտում թույլ տված անձանց քրեական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ իրավասու մարմիններին հաղորդում ներկայացնելու մասին:

13. Սույն հոդվածի 12-րդ մասով սահմանված որոշումների մասին տեսչական մարմնի ղեկավարը հնգօրյա ժամկետում իրազեկում է մարզպետին, համայնքի ղեկավարին (Երևանի քաղաքապետին):»:

Հոդված 5. Օրենքի 9-րդ հոդվածի

1. 2-րդ և 8-րդ մասերում «օր» բառից առաջ լրացնել «աշխատանքային» բառով:

2. 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ մասերը շարադրել նոր խմբագրությամբ «3. Տեսչական մարմինն ըստ անհրաժեշտության ստուգումներ կարող է իրականացնել մարզպետի աշխատակազմում կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններում՝ քաղաքացիների, իրավաբանական անձանց գրավոր դիմումների հիման վրա, կամ Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի հանձնարարությամբ, որը կարող է տրվել նաև մարզպետների կամ պետական մարմնի ղեկավարի կողմից ներկայացված առաջարկությունների հիման վրա: Քաղաքացիների և իրավաբանական անձանց կողմից դիմումների հիման վրա ըստ անհրաժեշտության ստուգումներն իրականացվում են օրենքով նախատեսված դեպքում և կարգով:

4. Տեսչական մարմինը մարզպետի աշխատակազմում կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններում ըստ անհրաժեշտության ստուգումներն իրականացնում է սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 3-10-րդ մասերով սահմանված

կարգով, ընդ որում, ստուգման արդյունքում ինչպես տեղեկանքը, այնպես էլ ակտը կազմվում են 2 օրինակից, որոնցից մեկը տրամադրվում է մարզպետին կամ համայնքի ղեկավարին (Երևանի քաղաքապետի) մոտ, մյուսը հանձնվում է տեսչական մարմնի ղեկավարին:

5. Տեսչական մարմնի ղեկավարը տեղեկանքն ստանալուց հետո՝ 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում, կայացնում է որոշում՝ տեղեկանքն ի գիտություն ընդունելու մասին, իսկ ակտն ստանալուց հետո կայացնում է որոշում՝

1) ստուգման ակտում արձանագրված խախտումների վերացման նպատակով մարզպետներին կամ համայնքների ղեկավարներին (Երևանի քաղաքապետին) պարտադիր կատարման ենթակա ցուցումներ տալու մասին՝ նշելով խախտումը վերացնելու ժամկետները և ցուցումները չկատարելու իրավական հետևանքները.

2) խախտում կատարած մարզպետի կամ համայնքի ղեկավարի (Երևանի քաղաքապետի) նկատմամբ վարչական տույժեր կիրառելու վերաբերյալ.

3) խախտում թույլ տված անձանց քրեական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ իրավասու մարմիններին հաղորդում ներկայացնելու մասին:»:

3. 14-րդ և 15-րդ մասերում «2-օրյա ժամկետում» բառերը փոխարինել «2 աշխատանքային օրվա ընթացքում» բառերով, իսկ 16-րդ մասում «5-օրյա ժամկետում» բառերը փոխարինել «5 աշխատանքային օրվա ընթացքում» բառերով:»:

Հոդված 6. Օրենքի 13-րդ հոդվածի՝ 1-ին մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ «1. Վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի կամ տարածքային կառավարման մարմնի որոշումները կամ գործողությունները կարող են բողոքարկվել վարչական կամ դատական կարգով:»:

Հոդվածի 7. Օրենքի 14-րդ հոդվածի՝ 1-ին մասում «Պետական մարմինների» բառերը փոխարինել «Տեսչական մարմնի» բառով:

Հոդված 8. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«ՀՈՂԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ
ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ~~ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ~~
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողության մասին» 2008 թվականի ապրիլի 8-ի ՀՕ-36-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «1) [հողօգտագործման ոլորտում](#) վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինը (այսուհետ՝ տեսչական մարմին)»:

Հոդված 2. Օրենքի 5-րդ հոդվածի՝

1. 1-ին մասում և օրենքի ամբողջ տեքստում «պետական լիազոր» բառերը փոխարինել «տեսչական» բառով:

2. 1-ին մասի 3-րդ կետում «(Երևան քաղաքում՝ քաղաքապետի)» բառերը փոխարինել «և տեղական ինքնակառավարման մարմինների» բառերով:

3. 1-ին մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 5-րդ կետով «5) գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների կատարման նկատմամբ»:

Հոդված 3. Օրենքի 6-րդ հոդվածում

1. 1-ին մասի 1-ին կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «1) ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումները.»:

2. 3-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ «3. Ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումներ են համարվում տեսչական մարմնի կողմից տարածքային կառավարման կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններում սույն օրենքի 7-րդ հոդվածով սահմանված կարգով իրականացվող ստուգումները.»:

Հոդված 4. Օրենքի 7-րդ հոդվածը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝

«Հոդված 7. Ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումների իրականացման կարգը

1. Ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումներն անցկացվում են տեսչական մարմնի ղեկավարի կողմից ներկայացրած տեսչական մարմնի

կառավարման խորհրդի կողմից հաստատված ստուգումների տարեկան ծրագրին համապատասխան:

2. Ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումները յուրաքանչյուր ~~մարզպետարանում~~ մարզպետի աշխատակազմում կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնում կարող են իրականացվել տարվա ընթացքում մեկ անգամ:

3. Ստուգումն սկսվելուց առնվազն երեք աշխատանքային օր առաջ այդ մասին ծանուցվում են մարզպետը կամ համայնքի ղեկավարը (Երևանի քաղաքապետը): Ծանուցագրում նշվում են ստուգման ժամկետները, ստուգումն իրականացնող անձանց տվյալները և ստուգման ենթակա հարցերի շրջանակը՝ սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան:

4. Ստուգման ժամկետը կարող է սահմանվել ոչ ավելի, քան տասն աշխատանքային օր: Լրացուցիչ ուսումնասիրությունների անհրաժեշտության պարագայում ստուգումն իրականացնող անձանց զեկուցագրի հիման վրա տեսչական մարմնի ղեկավարը կարող է հրամանով երկարաձգել ստուգման ժամկետը մինչև հինգ աշխատանքային օրով՝ այդ մասին իրազեկելով մարզպետին կամ համայնքի ղեկավարին (Երևանի քաղաքապետին):

5. Ստուգման արդյունքում խախտումներ չհայտնաբերելու կամ վարչական պատասխանատվության չհանգեցնող թերություններ հայտնաբերելու դեպքում կազմվում է տեղեկանք՝ երկու օրինակից, որում արձանագրվում են տեղեկանքը կազմելու ամսաթիվն ու տեղը, ստուգող և ստուգվող մարմինները, ստուգման հիմքերը, ստուգումն իրականացնող անձանց տվյալները, ստուգման նպատակը, ժամկետը, ստուգման արդյունքները:

6. Կախված ստուգման արդյունքներից՝ տեղեկանքը պետք է նաև պարունակի՝

1) խախտում կամ թերություն չհայտնաբերելու դեպքում՝ եզրակացություն այդ մասին.

2) վարչական պատասխանատվության չհանգեցնող թերություններ հայտնաբերելու դեպքում՝ ցուցումներ դրանք վերացնելու մասին:

7. Ստուգման արդյունքում խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում կազմվում է ակտ՝ 2 օրինակից, որը, սույն հոդվածի 5-րդ մասում նշված տեղեկություններից բացի, պետք է պարունակի արձանագրված խախտումների նկարագրությունը (իրավական նորմերը, որոնց պահանջները չեն կատարվել՝ համապատասխան հղումներով, խախտումների պատճառները, ժամանակը, բնույթը), պատասխանատվության կիրառման համապատասխան իրավական նորմերը, ակտի օրինակների քանակը և հերթական համարը:

8. Ինչպես տեղեկանքը, այնպես էլ կազմված ակտն ստուգումն ավարտվելուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, ներկայացվում են մարզպետին կամ համայնքի ղեկավարին (Երևանի քաղաքապետին):

9. Մարզպետը կամ համայնքի ղեկավարը (Երևանի քաղաքապետը) տեղեկանքը կամ ակտն ստանալուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, ստորագրում է այն: Ակտի հետ անհամաձայնության դեպքում համապատասխան հիմնավորումները հատուկ կարծիքի տեսքով կցվում են ակտին՝ այդ մասին համապատասխան գրառում կատարելով ակտում:

10. Ստորագրված տեղեկանքի կամ ակտի մեկ օրինակը մնում է մարզպետի կամ համայնքի ղեկավարի (Երևանի քաղաքապետի) մոտ, մյուս օրինակը հանձնվում է տեսչական մարմնի ղեկավարին:

11. Տեղեկանքը տեսչական մարմնի ղեկավարի կողմից ընդունվում է ի գիտություն:

12. Ակտն ստանալուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, տեսչական մարմնի ղեկավարը կայացնում է որոշում՝

1) ստուգման ակտում արձանագրված խախտումների վերացման նպատակով մարզպետներին կամ համայնքների ղեկավարներին (Երևանի քաղաքապետին) պարտադիր կատարման ենթակա ցուցումներ տալու մասին՝ նշելով խախտումը վերացնելու ժամկետները և ցուցումները չկատարելու իրավական հետևանքները.

2) խախտում կատարած մարզպետի կամ համայնքի ղեկավարի (Երևանի քաղաքապետի) նկատմամբ վարչական տույժեր կիրառելու վերաբերյալ.

3) խախտում թույլ տված անձանց քրեական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ իրավասու մարմիններին հաղորդում ներկայացնելու մասին:

13. Սույն հոդվածի 12-րդ մասով սահմանված որոշումների մասին տեսչական մարմնի ղեկավարը հնգօրյա ժամկետում իրազեկում է մարզպետին, համայնքի ղեկավարին (Երևանի քաղաքապետին):»:

Հոդված 5. Օրենքի 9-րդ հոդվածի

1. 2-րդ և 8-րդ մասերում «օր» բառից առաջ լրացնել «աշխատանքային» բառով:

2. 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ մասերը շարադրել նոր խմբագրությամբ «3. Տեսչական մարմինն ըստ անհրաժեշտության ստուգումներ կարող է իրականացնել ~~մարզպետարանում~~ մարզպետի աշխատակազմում կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններում՝ քաղաքացիների, իրավաբանական անձանց գրավոր դիմումների հիման վրա, կամ Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի հանձնարարությամբ, որը կարող է տրվել նաև մարզպետների կամ պետական մարմնի ղեկավարի կողմից ներկայացված առաջարկությունների հիման վրա: Քաղաքացիների և իրավաբանական անձանց կողմից դիմումների ~~ներկայացումը~~ ~~հիմք է հիման վրա~~ ըստ անհրաժեշտության ~~ստուգումներ անցկացնելու համար՝~~ ~~առանց հետագա դիտարկման:~~ ստուգումներն իրականացվում են օրենքով նախատեսված դեպքում և կարգով:»

4. Տեսչական մարմինը **մարզպետարանում** մարզպետի աշխատակազմում կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններում ըստ անհրաժեշտության ստուգումներն իրականացնում է սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 3-10-րդ մասերով սահմանված կարգով, ընդ որում, ստուգման արդյունքում ինչպես տեղեկանքը, այնպես էլ ակտը կազմվում են 2 օրինակից, որոնցից մեկը տրամադրվում է մարզպետին կամ համայնքի ղեկավարին (Երևանի քաղաքապետի) մոտ, մյուսը հանձնվում է տեսչական մարմնի ղեկավարին:

5. Տեսչական մարմնի ղեկավարը տեղեկանքն ստանալուց հետո՝ 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում, կայացնում է որոշում՝ տեղեկանքն ի գիտություն ընդունելու մասին, իսկ ակտն ստանալուց հետո կայացնում է որոշում՝

1) ստուգման ակտում արձանագրված խախտումների վերացման նպատակով մարզպետներին կամ համայնքների ղեկավարներին (Երևանի քաղաքապետին) պարտադիր կատարման ենթակա ցուցումներ տալու մասին՝ նշելով խախտումը վերացնելու ժամկետները և ցուցումները չկատարելու իրավական հետևանքները.

2) խախտում կատարած մարզպետի կամ համայնքի ղեկավարի (Երևանի քաղաքապետի) նկատմամբ վարչական տույժեր կիրառելու վերաբերյալ.

3) խախտում թույլ տված անձանց քրեական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ իրավասու մարմիններին հաղորդում ներկայացնելու մասին:»:

3. 14-րդ և 15-րդ մասերում «2-օրյա ժամկետում» բառերը փոխարինել «2 աշխատանքային օրվա ընթացքում» բառերով, իսկ 16-րդ մասում «5-օրյա ժամկետում» բառերը փոխարինել «5 աշխատանքային օրվա ընթացքում» բառերով:»:

Հոդված 6. Օրենքի 13-րդ հոդվածի՝ 1-ին մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ «1. Վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի կամ տարածքային կառավարման մարմնի որոշումները կամ գործողությունները կարող են բողոքարկվել վարչական կամ դատական կարգով:»:

Հոդվածի 7. Օրենքի 14-րդ հոդվածի՝ 1-ին մասում «Պետական մարմինների» բառերը փոխարինել «Տեսչական մարմնի» բառով:

Հոդված 8. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից: